

За измѣненіе чясно-шо.

60. Не е мжно сега да найдемъ промѣненія-та, кои-то произхождатъ въ чясно-то отъ измѣненіе дѣлимо-то и дѣлителя.

1) Ако дѣлимо-шо число ся увеличи 2, 3, 4, 5, 10, 100, пжши, а дѣлитель-шъ си остане сжщый, шо и чясно-шо число ще ся увеличи толкова пжши; за-что-то тога дѣлитель-тъ ще ся съдръжи толкова пжти по-вече въ дѣлимо-то. Напримѣръ:

$$\frac{2}{2} = 1, \quad \frac{4}{2} = 2, \quad \frac{6}{2} = 3, \quad \frac{20}{2} = 10.$$

2) Наопаки: Ако дѣлимо-шо ся умали 2, 3, 4, 5, 10, 100 пжши, а дѣлитель-шъ си остане сжщый, шо и чясно-шо число ще ся умали на толкова пжши.

Напримѣръ: $\frac{120}{6} = 60, \quad \frac{60}{2} = 30, \quad \frac{12}{2} = 6.$

3) Ако дѣлимо-шо число си остане сжще-шо, а дѣлитель-шъ ся увеличи 2, 3, 4, 10 пжши, шо чясно-шо число толкова пжши ще ся умали; за-что-то дѣлитель-тъ тога по-малко пжти ще ся съдръжи въ дѣлимо-то.

Напримѣръ: $\frac{120}{3} = 40, \quad \frac{120}{6} = 20, \quad \frac{120}{30} = 4.$

4) Наопаки: Ако дѣлимо-шо число си остане сжще-шо, а дѣлитель-шъ ся умали 2, 3, 5, 10 пжши, шо чясно-шо число ще ся увеличи на толкова.

Напримѣръ: $\frac{120}{30} = 4, \quad \frac{120}{15} = 8, \quad \frac{120}{3} = 40.$

5) Оттова слѣдува, че, ако ся умножи, или раздѣли дѣлимо-шо и дѣлитель-шъ на еднакво число, шо чясно-шо не ще ся измѣни; за-что-то отъ умноженіе дѣлимо-то, увеличава ся чясно-то, а отъ умноженіе дѣлителя, и чясно-то ся умалява толкова пжти. Така чрѣзъ раздѣляніе дѣлимо-то, умалява ся чясно-то, а чрѣзъ раздѣляніе дѣлителя, и то ся увеличава толкова пжти; заради това то не ще ся измѣни.